

కాశీ విశ్వనాథ శతకము.

(విగత పాపయాధ! విశ్వనాథ!)

శ్రీశుగలచి కావ్యస్థితై పలుకు
వలది దలచి పొగడి విష్ణురాజు
నమలచరిత శతక మారంభ మొనరింతు
విగత పాపయాధ విశ్వనాథ॥

తనివి లేక, జీవితము బెక్కు కాలము
బుచ్చ మేలె? యలతి పోకిడలను
శునక ముండదె? తినుచున్, మనుచున్, భువి ॥వి॥

3 బానిసయై, పొప్పుబడసి, తొచ్చుడు బల
వంతాల నధముల పైకి నురుకు
వారిలో దన యధికారము నెలకొల్పు ॥వి॥

4 పనులు నిగ్గు దనను బట్టుకొనిన నధి
కారులు దనపట్టుగలరనుకొన
వారిజుట్టి కుక్కబలె దిరిగెడు గూళి ॥వి॥

5 లోని సరకుజూడ లొట్టయే యైనను
బ్రతుక దలచు జెనటి బలయుతులగు
వారి బొగడి పాట్లబడి కడునుబ్బించి ॥వి॥

శ్రీ కాళీ విశ్వనాథ శతకము.

- 6 పరువుశక్కున యని పాటింప డథముడు
బలితు కరుణ బడసి బ్రతుక దలచి
హాస్య హాస్యోధాన్యై వారి నలరించు ||వి||
- 7 కూర్పు విత్తిము శతకోటి లేమి కనంత
కోటియొక్కినట్లై కోలుపోవు
పాశునకు గోచిపాతయె, గతికదా ||వి||
- 8 అదగు నెదగు లేక బదుగురులో బ్రగల్భ
ముల స్వాతిశయము బలికి బ్రతుకు
మటుల జేయ మివశులగుదురె పామరుల్ ||వి||
- 9 పండితుడవె యైన బాటింప రడుగరు
దంభ మెరుగకున్న దాంభికునకు
వశులు బిన్న పెద వారువీరని లేక ||వి||
- 10 హనుట నున్న దంభమంత్ర గహస్మార్థ
మెరిగియున్ బ్రయోగ పరుపకున్న
జీవనమునకది విశిష్టతారక మెన్న ||వి||
- 11 కలుగువారిది బ్రతుకా స్వయం వ్యక్తిత్వ
మున్న పెద్ద నొకరన్న తెటగు సడచు
కొందు తొత్తుకొడుకులై వారికి ||వి||
- 12 లెనను బొగడేరేని ధన్యుడు స్వకుచమ
ర్చిను డథముడు వాని దంభములకు
భగిమసి నిజమగుకొను వారధమాధముల్ ||వి||

- 13 గొప్పవారి చేతిగుడ్డుల పాద
తాడనలనంది కూళి కనుల నీర
మద్దికొనుచు వచ్చి యందర శాసించు ||వి||
- 14 కోర్కె నొండు జెట్టుకొని యత్న మొనరింప
పాపకిర్మి దొండు ఫలిత ముగడు
మంచి చెడ్డలన్న మాచేతి మహిమలా ||వి||
- 15 పాట నవసరంబవశ్యముగా గూరు
వలదు వలదన విడువదు లభించు
గలిమి వచ్చుటే ప్రకారమో తెలియదు ||వి||
- 16 కన్నబడిన వాని గారవించెడు విట
కష్ట! యట్టి విధమె విస్త్రయవతి
దెవడు నచ్చు వానికే దక్కు నొరుబోదు ||వి||
- 17 నమ్మకుంట నాతి నారాయణుడు
వక్షమున సంచికొనిన చంచలంబు
మానదయ్యె యి శ మానవులన నెంత ||వి||
- 18 ఒకరి నడుగగ ముఖముండదు కార్యసాధ
నకు బొమ్మటన్న దనకు నెదురు
జెప్పు నట్టిదేబె చెరచు బంచిన పని ||వి||
- 19 జన వశీకరణపాసంగ మ త్రోవధు
లేవటన్న దంభమే మొ మంశ్ర
మావధంబొ విత్త మవిగాక లేవొందు ||వి||

- 20 మూఘుడొకడు వ్యాసముఖ జెప్ప తిక్కిన
శుగ్రులొ నగుననుచు బలపరతు
రంగదరమితి తొవ్వలై సభ ముగియింతు ॥వి॥
- 21 గతి తో లంగ తొలగు గాత పుష్టావర్త
వశతగాని గుణ మెవనివశంబు
వచ్చెను నది వారి వంశ పారిగపర్య ॥వి॥
- 22 గొప్పవాని కెంత గూరిన చలియింప
ఉధమునకు ధనంబు నబ్బునేని
పట్టగాక మిట్టివడు మింట గూర్చొను ॥వి॥
- 23 అధముతోడ జగడమబ్బిన మొదటనే
వానిచెప్పెనైచవలయు గాన
మారినది మరింత మానహీనత కూరు ॥వి॥
- 24 పండితునకు రిచ్చబడి ప్రియంగించుటే
నిగుని మొండీవాడు దారసిలిన
మౌన ముత్తమ మనమాన భూషణనుది ॥వి॥
- 25 నుంచి చెడ్డ నాలసి మానవృక్ష దుష్ట
కర్మ సత్వరేచ్చగాగ దలచు
గడ్డినేల మెనగగా గొనడటులయ్యు ॥వి॥
- 26 పోచికోలువాని పొగతెగొందరు బోచి
కోలువారు జట్టుగూడి యలరి
పోచికోలు నుడుల బొద్దు బుట్టురు ॥వి॥

- 27 తనది తనకు గాదు తన కొకరి ధనంబు
నబ్బినట్లై లోన ననుకొనునొకొ
యధము డర్థవంతులగుపడ బూజించు ||వి||
- 28 అప్రయోజకుడగు నతని సరకుగొన
రఖల శాస్త్రవేత్త యైవగాని
యొకరి కొకరి జుట్టు నొగి ముడినిడకున్న ||వి||
- 29 పూటకూటి వృత్తి బూనిచి భాషా
ప్రసాదు లొకరు నాకు వీలులేమి
బుడితులను గను నె రండ ప్రపంచము ||వి||
- 30 ముదలు బ్రాణి కన్నముకా సృజించెనో
లేదో కాని తా ననాదికాగ
దంభ మే సృజించె నంభోజ గర్భండు ||వి||
- 31 దోష్ట కెట్టి మార్పుదల లేదు నాటక
రంగమున దెరల తెరంగు ప్రకృతి
యగుపడియెడు మృత్యురాద్యవస్థల మారి ||వి||
- 32 మిన్ను విరిగి నెత్తిమీద గూలిన భూమి
పగుల నీర మెండవాయువు వడగ
నేది నాకు దిక్కు నీదయయే తక్కు ||వి||
- 33 యత్నముల బొనంగ దంతగ నేయుండు
గడక లేమి దరుగుగాదు కొరి
తెచ్చికొనిన పరువు వచ్చినట్టులే పోవు ||వి||

- 34 కాలవశముచేతి ఘనుడవమానింప
బడిన జూచినగుట పాడిగాదు
శౌరిదన్నజేమునిసత్తముడానాడు ||వి||
- 35 మానవీశ్వరేచ్ఛ మానావమానము
లెల్లరకు స్వకీయమెరుగ కొరుల
కగు పరాభవమున కలరు మూఢుండెద ||వి||
- 36 ఇచ్చువాడప్పుడ నిహపరంబుల రెంటి
గోర కొక్క పరమె కోగుచుందు
కోగకూడదను నొకో నోటిశనివారి ||వి||
- 37 మాటమాత్ర నొకరి మర్మ మెరుంగ
శక్యంబుగాదు నరులు గలుగుదురు
వినయసూక్తి నెంతె విషపాతికుడెవాడు ||వి||
- 38 పట్టికీరినే గడించుటే పురుషార్థ
మనచు దలతురు జనులటులు గాదు
హీనవృత్తి మనకనీలుటే మేలుగు ||వి||
- 39 పాపి సొమ్ము శ్వపచుపాలు రాజుల సొమ్ము
రాళ్ల పాలు వీచు రండొకొడుకు
కలిమిదేమొ దండుగల దోపిడులపాలు ||వి||
- 40 ఒకని కిడుటు నొల్లఁజొంటరి దినగోరు
దాచుకొనదలంచు నీచుడశెన
మెముగ నెత్తుక బరుగెత్తెను శునిబోలి ||వి||

- 41 బ్రతుకు నన్నినాళ్లు బరచింతనయె లేక
మనెను నరుడు జచ్చు మరలబుట్టు
మలిన యూనికూపముల మునింగెడు దేలు ||వి||
- 42 తాను గుడిచి కొంత దారానుశోబకుంచి
దాన ధర్మము మది దలపడేని
విష్టమున్న సరియ? యెత్తుక దినుటకా? ||వి||
- 43 సగవుజూపి లాలనమఃజూపి భోగము
నాని విధము నటనసలిపి గొప్ప
వారి పొప్పుడనె బ్రతుకు తుచ్చును నదా ||వి||
- 44 చేతనైన కొలది చేయుడు చేయక
బోన జేయువారి బూజజేయ
డలతివాడు భక్తి నతి నీచమని యెంచి ||వి||
- 45 బానిసయై తాను బ్రతుకుచు తుచ్చుడు
తన వినయ విధేయతలను గరపు
గొప్పవారి చెంతకుఁబోవు నొరులకు ||వి||
- 46 అక్కట హరిదాసు డప్రయోజకుడు
భిక్షాటకుడని మది ననికొనియెడు
వీత భక్తి గుణుడు విద్యా విహీనుడు ||వి||
- 47 స్వగుణ మినుము బయలుపడకుండ బెట్టుగా
సంచరించు లంజ లంచగాడు
న్యాయశీలుకడ ఘనగబుగా మరికొంత ||వి||

- 48 ఇల నరునకు దోచబలె నన్నతోపమి
వినగవలయు జెప్ప విహితమన్న
విననివాని దన్ని విడచుటే మేలెన్న ||వి||
- 49 న్యాయమార్గ గామి కన్నము బుట్టదు
దుష్పథ చరుడేమొ దొసగునబడు
బ్రతుక దలచువాని బాట యేదైయుండు ||వి||
- 50 మొస్తుకొన న? నీకు ముజ్జగంబుల శాస
నాధికార ముండి యడుగుక తిని
గమపు భక్తజనుల గతి గనుగొనకున్న ||వి||
- 51 శౌరి కతినుడని భుజంగభూషణ తవ
శరణుగొంటి నీడు నరసమంత
కంటెమించె తెలిసికొంటి మేల్పురిసరి ||వి||
- 52 హరి హనులకు భేద మనరాదటందు
నిక్కము నిదర్శనముగ గంటి శౌరి
కతినుడైన నీకు గనికర మెటులుండు ||వి||
- 53 గట్టు నెత్తితిమని మిట్టిపడకుడు చాప
మున కీవు వల్లవతతికి హరి
అబలయెడ దరింప దా కుచాద్యుల రెంటి ||వి||
- 54 పలుకకుండుట మెడబడుదు నేననిపోలు
కుటిలుడనక మేదకుడన నీకు
నొప్పు నెట్టులు విషముండ గుత్తుకనిండ ||వి||

- 55 కడకనుండి కొంతకాల మలంకార
విద్య గరువరాదె విష్ణునికడ
బూది బూసుకొనుట పోలునే నవ్వరే ||వి||
- 56 ఉనికి వల్లకాడు యురగము మొలత్రాడు
కనలు మూడు యడుగుకొ నెఱు కూడు
తప్పకుండె యొక్క దాని కొక్కటి తోడు ||వి||
- 57 చావుపుట్టుక లేని చండకరుండస్త
మించి తోచుబలె జనించు జచ్చు
జీవుడతనికెన్న జావు బుట్టుకలున్నె ||వి||
- 58 సాదృశములుగాగ జాగ్రచ్చుషుపులు
జననమరణ మెరుగ జాలరొక్కొ-
జీవునకు స్వభావసిద్ధ ధర్మలెయని ||వి||
- 59 అర్కుబోలి యాశ్చ యాద్యమాక
ల్పాంత్య మొక్కటంత నిండుయుండునదియె
పుట్టు దేహములకు బుట్ట దనేకమై ||వి||
- 60 కొత్తగ్లాసు వెలుగుకొరక పిమ్మిస్తు
పూర్వముదిగాక వేరువచ్చియున్నె
పూర్వజీవు వెలుగుబుట్టు శరీరముల్ ||వి||
- 61 తినుటకై యనుకొన మిగులుగ గను
పంచిపెట్టడిసుము గొంచుబోడు
గూర్చుచుండు నేలొకో లుబ్ధుడర్థము ||వి||

62 పంచభూతములు స్కంధాకర చంద్రులు
జీవుడట్టులె యివి సృష్టికొకటి
కొకటిగానె యుడియునః సర్వమయములౌ ||వి||

63 అలరునన్నదాన యాచిత శ్రీనొల్ల
డీవుగనగుభేర హేతుడవయ్యు
గాగి నగల పలరలాగున నిబుధుండు ||వి||

64 గవ్వనైస ముట్టక బ్రాణ సమముగా
గూర్చుదానివానికొరకు లుబ్ధు
డనుగ జెప్పనలెకదా లెక్క శ్రీమముగా ||వి||

65 తనన బోలి యున్న శిశితి కొకడురా
పైచెడూత నిడడు నీచు డడగ
దొక్కు యత్నములకు దొరకొనుచుండెడు ||వి||

66 గూనిమెడల బెల్లకొని నడచు నొకడు
గాళ్ల నేలగొట్టి గాడిదబలె
నడచు నొక్కడు నవనాగరికుడనని ||వి||

67 బీదల నొకనికి లభించిన సిరివాని
తీరుమారు వాడితిశయముబడు
మురియు నిలెరు హీనపుక దృక్కులక గను ||వి||

68 స్వయముగానె పిలిచి వచ్చు పండుగులకు
గుడిచిపోవు బండుగులను దూరు
కూళివాని విందు గుడుచువారజ్ఞులు ||వి||

- 69 అతిధి కొక్కపూటకైన సోలెడు హెచ్చు
మించి జనెడుపట్ల గొంచబోడు
వాని బంతిగుడుప నగచెదరేలాకో ||వి||
- 70 పాపపుణ్యములను బాటింప ఉధముడు
వీలుజిక్కిన పదివేలుకొట్టు
కొని భుజించెడు బురుగులును సాలీడట్లు ||వి||
- 71 సరకుగొనను కూళ స్వహామానావమా
నముల కొక్కమబ్బిన పదివేలు
యెంత ఘోరకర్మకే సాహసముజేయు ||వి||
- 72 కారుచుండ బెట్ట గోయును సారకోత
లెన్నె డబ్బుపట్ల నన్నిపోవు
వీలు దప్పకొనగ వెదకు నల్పుడు నదా ||వి||
- 73 చేయజాల కెటులా జేయు లబ్ధిప ధర్మ
కార్యము దస బొగడగా దలచియొ
కాక దోయజాలకనో మొగమాటము. ||వి||
- 74 పట్టుక గొనితెచ్చి బలవంతముగ విను
పింప విరచుడుగ్ గ్రహింపగలడె
ఊరకుండ నోడి యూకొట్టెడుగ్ గాక ||వి||
- 75 నూనెలేమి నీరమైన రుద్దుకతిల
దుర్బుధ్వు ముఖమునకు మెరుంగుబెట్టు
గూలివాడునైన గోరు స్వాంతుకృతి ||వి||

- 76 కలనునైనదలపకయె పరపురుషేచ్ఛ
మాను యవతి సాధ్వీకాని కాల
మునకు గట్టుబడిన వనితలు పుణ్యలా ||వి||
- 77 భూత దృష్టిగోరి దాన యొక్కందు
సమృద్ధి ఖర్చు జేయ సిద్ధపడిన
పెట్టనేడ్చుకేల పెత్తనదారులు ||వి||
- 78 భక్తియుండిన యుండవచ్చును లేకపో
లేకపోయియుండుగాక సరులు
గూనిమందూరాల గోవిందల గొట్ట ||వి||
- 79 పిలుచుచునుట శ్రుతి నేరిటిజోరీగ
జేరుచు దుగ్ధ వేరు జోరుటీగ
లట్లుకాని హరికథాసక్తి నొకొ సరుల్ ||వి||
- 80 పొద్దుబుచ్చుకొనగ బోగగుదురు హరి
కథను వినట గోరికాదు జనులు
జారుదురు విచిత్ర సంగతులుండమి ||వి||
- 81 తిట్ట దిట్టనిమ్ము దీవింప దీవింప
నిమ్ము నెట్టులైననేమి పొట్ట
కూటి కొకినిజేరి కొలుచు నీచుడు సదా ||వి||
- 82 భక్తులైన వారిపట్ల ససూయ ని
ష్ఠురములాడు నొకరు జూచుకొరకు
వారి పాట్లను వెరువకె బుద్ధిహీనుడు ||వి||

- 83 ఎవనిదైన వంకయేరు దత్తాత్రీ పృ
దర్శనం బొసర్చు దైతిక యను
గాక నొండు పృష్ఠగలదె యల్పున కిల ||వి||
- 84 కాలమహిమచేత గానివాడయు దుర్జ
నుండు పరులు తెలియకుండ నుండ
గంబనిన తన పనికాడని సరిజెప్పు ||వి||
- 85 స్వల్పుడైనవాని ససమ సన్మానింప
గొప్పదేతు మేని యప్పుడె తన
గుణము జూపుగొట్టకొనకొమ్మ గూర్చొను ||వి||
- 86 తిప్పుజేయు బాదతాడనమందు న
దంత నీశ్వరేచ్ఛ యను నిజంబు
వశమె తిప్పుకొనగ బ్రాజ్ఞునకే విధి ||వి||
- 87 తన యకృత్యమునకు దైవేచ్ఛ యని యొక
టడ్డమిడుక నొరుల కటులనేల
దలపడొక్కొ వారి దర్శించు మర్దుడు ||వి||
- 88 ఎమటవానిపైకి నెగసినట్టులనె దం
డి చునట్టులనె సటింపరాదె
నినన గూర్చి నరుడు దన తప్పిదమునకై ||వి||
- 89 తామనేకులయ్యు దైవమనేక మ
నియెడు వారిదేమి నేరమట్లు
వారలకొ సృజించువానిది నీతిప్పు ||వి||

14 శ్రీ కాళీ విశ్వనాథ శతకము.

90 లచ్చి లుబ్ధగృహములబడి సద్విని
యోగపడక మురుగుచుంట యదియు
నాపి పూర్వజన్మ పాపఫలితమె సుమా ||వి||

91 నూటి కొకనివంతు నేటికి సజ్జను
లవని నండకుందురా మరేమి
భయములేదు మంచిపని కెరవేరగా ||వి||

92 కష్టసుఖము లెరుగకయె హాయిగాదిని
పెరుగునాలెడగు నె పెద్దమనిషి
వ్యావహారకు డనుభవశాలి యగుగాక ||వి||

93 మత మనుగనేమి మతమేడిగా నేమి
మతపు మంచిచెడ్డ మాటయేమి
బాట వేరగుగదా పరశువేదికి ||వి||

94 కూడనిదని తెలిసికూడ యన్యులు వల
దనిన సరికుగొనక ననుభవించు
వక్రగణిని నడచువాడు తత్ప్రప్తము ||వి||

95 రక్తిజూపడగ శిరమునూచు నొనను
నేమెరింగితివన నేని మరల
చెప్పమను నిదేమి చిత్రమో విరసుడు ||వి||

96 క్షమ మెరుగను చెప్పగాదు విద్యార్థుల
కడలు బొడమురీతి వ్యాసమిచ్చు
నాశ్రయింప జనదు స్వల్పవిద్యావంతు ||వి||

- 97 పదుగురు జనుచుండు పథమున గూర్చుండి
పచ్చి పోవువారి వంకలేరి
యెదియొ చెప్పకొనుచు నిగిలించుత్తుంటరుల్ ||వి||
- 98 వ్యాపహారికుల సహవాసమైన భా
గవత సఖ్యమైనగలుగ కునికి
పిదప లాటకముల వెచుకు తుచ్చుడు సదా ||వి||
- 99 క్షిప్తసౌఖ్యములకు గాలమింతనలేము
కానిమార్పు తప్పక నె ఘటించు
నిండు నెలయె శూన్యముండు నమావాస్య ||వి||
- 100 పొంగుల కని యుపకరణముల సృష్టించి
నవుడు పక్షపాత మర్హమగునె
విత్త పరులకొసగి బీదల నేడ్చింప ||వి||
- 101 సామ్య దుక్కులకై ప్రసారించునీవుండ
కలిమిలేమి చేయగలుగునేమి
ధనపరుండె ధాతిమను బీదమనడకో ||వి||
- 102 ఎంచ లింగమొందు బాలచభౌతిక కళే
బరమునందు చాల్ప సిరమగునొకో
లింగ తనునె ముక్తి సంగతి నశియింప ||వి||
- 103 మూఢులలరు కొరకు ముక్తికాదు జ
పాదులటుల గొందరవని మనెద
రట్టివారె కోతురరువగ గుత్తుకల్ ||వి||

కావో విశ్వనాథ సతకము

1:126